

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljate je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna štev. 1'50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2'50 od petit vrste. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Članstvu — okrajnim društvom!

(Izjava, sprejeta na seji ožjega sosveta z glasovi podpisanih.)

Kakor je razvidno iz deklaracije o bistvu, nalogah in smeri naše stanovske politike, za katero so se izrekli v Mariboru na neoficialnem sestanku dne 3. januarja 1926 predsedniki mežiškega, ormoškega, ljutomerskega, mursko-sobotskega, slovenjgraškega, sv. lenartskega, mariborskega-mesto mariborskega-okolica, gornjegraškega, šmarsko-rogaškega, dolencelendavskega in ptujskega učiteljskega društva; na seji širjega sosveta dne 10. januarja 1926 pa oficialno poleg teh tudi vsi drugi (izvzemi dveh) predsedniki okrajnih učiteljskih društev iz mariborske in ljubljanske oblasti, oziroma njihovih namestniki, je nastalo med osnovnošolskim učiteljskim odločno stremenje po popolni osamosvojitvi naše organizacije v smeri strogo stanovske in strokovne organizacije kakor jo nihče ne odreja meščanskošolskemu učitelstvu in ne profesorjem.

Pravi izraz te smeri so bili predstavniki slovenskega učitelstva, zastopani na seji širjega sosveta, ki so se (z dvema izjemoma: Konjice, Kočevje) enodušno izrekli za smer, ki jo izraža deklaracija.

Ožji sosvet je na svoji seji dne 23. t. m. ugotovil da je predsedstvo poverjenišva lahko uvidelo voljo učitelstva že prej iz glasila samega, iz sei ožjega sosveta in obšega razpoloženja med učiteljskim da pa je bilo na podlagi sestanka v Mariboru še posebej opozorjeno (s pismom oddanim od pooblaščenca še isti dan, t. j. teden dni pred sejo širjega sosveta) in s tem podrobno poučeno o razpoloženju, ki vlada glede smeri stanovske politike med učiteljskim in o položaju, ki ga je pričakovati na seji širjega sosveta.

Zato je krivo, če se dolži sotovaršje zahrbtnega in neparlamentarnega postopanja, kar ni bil niti sestanek v Mariboru, ki je imel namen izdelati le koncent in sintezo idejne smeri, o kateri se je razpravljalo prej v listu, na sejah ožjega

V Ljubljani, dne 23. jan. 1926.

Josip Lapajne, Anton Hren Ivan Dimnik, Peter Močnik, Ljudevit Potočnik, Marija Godčeva.

Za enotno strokovno organizacijo vsega jugoslovenskega učitelstva.

(Ponatis iz govora Engelberta Gangla na delegaciji »Zavezze« dne 6. sept. 1919., objavljenega v 38. številki »Učit. Tovariša« od 17. sept. 1919.)

Odkar živimo Srbi, Hrvati in Slovenci v skupni domovini, gre naše stremenje za tem, da izvedemo centralizacijo šolstva tako, kakor bo to splošni in široki kulturi našega troimenega naroda v korist. Danes ni tega vprašanja na dnevnem redu; a vendar ga moram omeniti, ker se mi zdi pravilo da iz njega izvajam logični zaključek: **Enotno moramo združiti tudi vse svoje vrste — izvesti moramo centralno organizacijo učitelstva Srbov, Hrvatov in Slovencev!**

Kratko in kategorično se glasi ukaz: Moramo!

Moramo pa, ker hočemo nekateri in ako hočemo vsi!

Zdi se mi, da je vendar dospela doba, ko lahko izbrišemo iz svoje kulturne zgodovine kranjskega, štajerskega, koruškega, primorskega, dalmatinskega, hrvaškega in srbskega učitelja, ko lahko preidemo preko liberalnega, socialno-demokratskega in klerikalnega učitelja — ter se vsi prekrstimo s skupnim imenom jugoslovenskega učitelja z imenom učitelja Srbov, Hrvatov in Slovencev ter se združimo na skupnem delu v dosegu skupnih koristi svojega stanu in po našem stanu koristi svojega šolstva.

Skupna nam je domovina, skupno in enotno mora biti učiteljsvo — ena in enotna mora biti tudi naša organizacija!

sosveta in zaradi katerih razprav je prišla tudi točka o smeri stanovske politike na dnevni red širjega sosveta.

Ugotoviti moramo, da se je na seji širjega sosveta hotelo s strani predstava iti preko enodušne volje predstavnikov učitelstva da se je hotelo zgoi s formalnimi argumentacijami udušiti to voljo, zaradi česar se je ustvarilo v zbornici razpoloženje ki je vsled prehudega pritiska izzvalo neobičajen, nepričakovan in nezaželen zaključek te seje.

Obžalovati pa moramo tudi, da se en del javnosti vtiče v našo interno zadevo v kvarni obliki, da hoče iz strogo načelnega vprašanja našega stanu in organizacije napraviti osebno gonjo in strankarsko političko zadevo.

V deklaraciji je dovoljno izražena politična in kulturna svoboda, ki jo uživa vsak posameznik izven organizacije. Zato smo prepričani, da se tudi z izigravanjem stališča ki ga moramo zastopati v organizaciji kot celota, in svobode, ki jo imamo izven nje kot posamezniki, ne bo omajalo trdnih temeljev deklaracije in enodušne volje, ki jo ima učiteljsvo glede smeri organizacije.

Pozivamo članstvo, da odločno odbije vse poizkuse ki nam hočejo prepričati osamosvojitve našega stanu in neodvisnost naše organizacije

Okrajna učiteljska društva pozivamo, da na prvem svojem zborovanju razpravljajo in glasujejo o deklaraciji ter dajo s tem svojim delegatom za pokrajinsko skupščino jasno stališče.

Izvršujoč voljo, ki jo je dne 10. t. m. izrekel širji sosvet, dopolnjujemo to voljo s tem oklicem v pojasnilo članstvu, ki ga pozivamo istočasno k disciplini in delu v dobrobit naše organizacije in našega stanu. Istočasno pozivamo okrajna učiteljska društva, da pozovejo vse članstvo k izpolnitvi naše organizacije in delu za povzdigo našega stanu in narodne prosvete.

Ustvarjena pa mora biti skupna naša organizacija na taki podlagi in na takih načelih, da ne bo nikogar odbijala od sebe, ampak da bo vsakemu, ki je po svoji zavesti predvsem in edino učitelj svojega naroda, vstop vanjo mogoč. To je prvi pogoj!

Drugi nič manj važen pogoj je ta, da je očuvana v naši organizaciji vsakega pripadniku našega stanu popolna svoboda v vsakem oziru in v takih mejah organizacijskega statuta, da bo edina zadača organizacije kot celote in vsakega njenega sestavnega dela čuvanje naših stanovskih koristi in pospeševanje naših stanovskih nalog, kakor je izvrševanje naših stanovskih dolžnosti sveta naloga naše celote in vsakega posameznika.

Tretji pogoj enakovreden prvima dvema je naša dobra in resna volja. Ako vržemo od sebe to, kar nas loči in cepi, in dvignemo do združevalne veljave to, kar nam je skupno, kar nas veže in napravi enakopravne člane istega stanu, potem smo takoli na pravi poti, ki drži v skupno enotno organizacijo.

Kot učitelj sem organizovan v svoji stanovski organizaciji in bom izkušal v nji uveljaviti načela in nazore, ki sem o njih prepričan, da so v korist stanu in šole. V organizaciji nisem politik, ampak

sem kulturni delavec in bojevnik za stanovske interese. Načelo demokratizma mi daje zunaj organizacije pravico, da sem član političke stranke in kulturne struje, ki odgovarjata mojemu svobodnemu preudarku in prepričanju.

In kjer imam zunaj organizacije besedo, veljavo in moč tam mi bo moja stanovska zavednost velevala, da pridobim javno mnenje za naše skupne težnje, da torej stranke in struje vnamem za svoj stan, ne da bi svojo organizacijo spravljali v odvisnost ali jo celo podrejal strankarskim interesom politike

Moje delo kjerkoli bo toliko uspešneje in toliko ugodnejše, ker me bo napajala ponosna zavest, da stojim za menoj vsa organizacija kadar in kjer delam ali govorim v njenem imenu ali v soglasju z njenimi načeli. Ako kje pride v našem slučaju do veljave resnice: Vsi za enega in eden za vse!

Drugi naj se naslanjajo na nas, a ne mi ne nje!

In — ničesar o nas brez nas!

Iz tega govora, ki ga je govoril tov. Gangl leta 1919, je popolnoma jasno raz-

vidno, da se je že tedaj uvidela murna potreba depolitizacije naše stanovske organizacije. Popolnoma jasno je povdaru ista načela, ki jih vsebuje deklaracija. Še bolj nam potrjuje to potrebo vsa doba, ki smo jo preživeli od tedaj. Na isti podlagi so organizirani meščanskošolski učitelji, na isti profesorji in na isti novinarji, ki svobodno zagovarjajo izven organizacije pri svojih političkih strankah in v listih svoje politične nazore in svetovno naziranje, v organizaciji pa poznajo medsebojno toleranco in se potezajo za skupne interese. Tako je tudi učiteljsvo svobodno pripuščeno da deluje izven organizacije na političnem polju, tega mu tudi deklaracija ne odreja. Zato podčrtavamo Ganglove besede, ko pravi: **»Načelo demokratizma mi daje zunaj organizacije pravico, da sem član političke stranke in kulturne struje, ki odgovarja mojemu svobodnemu preudarku in prepričanju. In kjer imam zunaj organizacije besedo, veljavo in moč, tam mi bo moja stanovska zavednost velevala, da pridobim javno mnenje za naše skupne težnje, da torej stranke in struje vnamem za svoj stan, ne da bi svojo organizacijo spravljali v odvisnost ali jo celo podrejal strankarskim interesom politike.«**

Ureditev gospodarskega stanja naše organizacije.

Ožji sosvet je dognal na podlagi računskih zaključkov Učiteljske tiskarne, da dolgujemo na tisku naših stanovskih listov koncem upravnega leta precejšnje zneske.

Na drugi strani je pa tudi konstatiral, da imamo mnogo trijati na članarini od naših društev kakor tudi na naročnini od naročnikov »Učiteljskega Tovariša«, »Popotnika« in zlasti »Zvončka«.

Naš apel veljaj danes v prvi vrsti društvenim blagajnikom ki so še na dolgu na članarini za leto 1925., da zanesljivo poravnajo zastanke do 10. februarja t. l. Obenem jih prosimo in poziva-

V Ljubljani, dne 23. jan. 1926.

Anton Gnuš poverjenička namestnik, — Josip Lapajne, tajnik, — Ivan Dimnik, urednik »Učit. Tov.« — Bogomir Fegic, blagajnik, — Anton Hren član sosveta, — Ljudevit Potočnik, član sosveta, — Marija Godec, članica sosveta, — Vilibald Rus, član sosveta, — Peter Močnik, član sosveta.

Realizacija deklaracije.

Deklaracija nam je podala bistvo, naloge in smeri naše stanovske politike, ki jih mora v celoti podpisati vsak pravi organiziranec.

Ni pa dovolj le bistvo tudi ne zadoštujejo le naloge in smeri, ampak potrebni so še pomočki in sredstva, ki naj vlijajo temu lepemu osnutku življenje. Sicer bo ostal kljub svoji neoporečnosti le mrtva beseda.

Novi pravec zahteva predvsem enotno organizacijo, enotno in krepko organizacijo. Kako pa to doseči? Kako strniti vse te raznovrstne ude ne glede na nasprotujoče si svetovne in politične nazore v krepko organizacijsko telo? Tega ni mogoče doseči le s soglasnim sprejetjem deklaracije, tudi ni mogoče tega diktirati, saj odklanja že sama deklaracija v principu vsako majoriziranje vsak duševni teror. Le en način je mogoč, in to je: pravo razumevanje. Le notem prave izobrazbe članov v organizacijskem, v socialnem delu, bo ta problem izveden. Z nobeno drugo silo, ampak le s socialnim duhom prežeti področji morejo tvoriti to čvrsto socialno dete ki ga zovemo organizacija.

Mirno in uspešno sožitje raznovrstnih duhovnih elementov zahteva toleranco in medsebojno spoštovanje. Tudi to dosežemo le z umevanjem. »Vse razumeti, pomeni vse odpustiti« — ta rek je za nas izredne važnosti! Doslej smo bili preveliki fanatiki, vzrok temu kvarnemu fanatizmu pa je bila ravno naša površnost, naša duševna

plitkost v poznavanju življenskih vprašanj

S poglobljenjem v sociološki študij, to za nas dosedaj »terro incognito« ki pa je baza razumevanju vsega življenskega razvoja, bo plitki fanatizem izplahnel in našli se bomo lahko vsi na platformi, ki bo za naš stan in tudi za naš narod najbolj pravilna in zato tudi najbolj koristna.

Na ta način pa bomo tudi dosegli samostojnost mišljenja in ne bodo nas mogle kot dosedaj zavajati in izigravati razne oskurne, nekulturne sile.

Kaj nas je najbolj razdvajalo dosedaj? Kaj nas je najbolj toplo? Razdvojeni svetovni nazorj morda? Ne, saj večina pravega svetovnega nazora niti ni imela. Sporno jabolko, bič, ki je udrihal po nas, je bila tista nečedna dnevna strankarska politika, ki je le grobo potvarjanje svetovnih nazorov. Ta izrodek smo poznali zanj smo se bili in — krvaveli. Živelj smo brez prave politične vzgoje, neznana nam je bila »višja matematika« življenja. Po življenju smo se dehali le s »poštovanke«. Kdor pa operira s to poslednjo je navadno le izigravan. Pa tudi malo častno je bilo za nas, ki se prištevamo k intelektualcem, da smo se zadovoljevali le z »abecednikom«!

S sistematičnim študijem življenskih vprašanj nam bo dana možnost, da bomo mogli s polnim razumevanjem stremeti za prvim napredkom, da bomo mogli vstric z duhom časa ter mu posvečati vse svoje moči. A tedaj bomo tudi spoznali, da je bila vsa naša doseda-

nja mislija le posledica našega velikega nerazumevanja.

Prepričanja nam je treba, trdnega prepričanja, ki ne koleba na desno in levo; a le tisto delo, ki izhaja iz res globokega prepričanja, je tudi edino uspešno in nudi polno zadovoljenje.

Novi pravec, ki ga nam začrtava deklaracija, je temelji novemu življenju v našem stanu, v organizaciji, v vsem našem odličnem zvanju. Iz njega bo res mogel vzrasti učitelj, ki se bo lahko z upravičenostjo nazival kulturni pionir narodov.

„Ko bi vol vedel kako je močan!“

(Laški pregovor.)

V toliko smo bolj od vola, da slutimo moč v sebi ter da hrepenimo po osamosvojitvi. In k sreči imamo tudi protekatorske prijatelje, ki skrbje, da to naše hrepenenje ne opeša, ampak gre dalje po poti, ki pelje v zavest. Kajti slepec bi moral izpregledati. Dokler smo mirno trpeli, da so nas upregali v jarem za delo od katerega smo imeli le malo koristi, je bilo vse prav dobro — kakor pa smo dvignili glave, zavedajoč se lastne moči in z željo postaviti to svojo moč v pravo in pošteno službo stanu, narodu in državi — lop je padlo po nas! Še ni stalo črno na belem, kaj pravzaprav hočemo, že je velika ljubezen do nas in našega stanu snela krinko ter pokazala lice, katerega karakterizacijo prepuščamo drugim, ki imajo večji besedni zaklad za take prilike!

Za enkrat smo kvarni disfacisti samo nekateri slabiči, jutri bomo vsi, če se ne poboljšamo! Poboljšali se pa bomo, ko bomo osamosvojitve zamenjali z duševnim kulukom; ljubezen si bo spet naredla krinko, ko se bo naša skupna hrbtenica začela klanjati na desno in levo tolikokrat, kolikor ima naša domovina stranč in strančic!

Plačilo za to je spet nam določeno: izraziti bomo moralj za vse to še hvaležnost! Ob izdajanju naredb ki so bile nam in šoli v prid ali pa tudi v kvar, bomo morali stati pasivno ob strani in čakati, da jih novi režim odpravi ter nadomesti z novimi, ki se zopet ne bodo mogle realizirati ker je na vidiku nov režim.

Učiteljska Samopomoč — naša stanovska organizacija.

Posmrtnina znaša 8880 Din. — Doseg'i 1776 članov. — V letu 1925, nad 1000 novih članov. — Priglasite se, čas je le do 45. leta!

(Iz poročila tov. Iv. Kocijančiča na odborovi seji dne 24. januarja 1925.)

Pogled nazaj v l. 1925.

Leto 1925. je bilo za društvo zelo važno. »Učit. Samopomoč« se je poglobila na znotraj in mogočno razmahnila na zunaj. Danes ima lepo število vpisanih članov, izplačuje visoke posmrtnine in ima imovino s kakršno razpolaga malo društev.

Izredni občni zbor. — Nova pravila.

Na izrednem občnem zboru v Ljubljani, dne 1. februarja 1925 so se obrav-

Ni pa dovolj temelji — teorija treba je tudi praktične izvedbe. Iz temelja se mora dvigniti mogočna zgradba. Sistematična samoizobrazba učitelstva v realnih življenjskih vprašanjih so pomoški in sredstva, ki bodo to zgradbo postavila. Zatorej na takojšnje delo za izpeljavo, za uresničenje tega novega idejnega zasnutka!

Bogumil Medvešek.

Zvišani zneski za posmrtnino. — Priglašenja.

Povišani članski prispevek je izdatno dvignil posmrtnino. Novi priglašenci so se trumoma oglašali in prosili za sprejem. S ponosom lahko trdimo, da je malo društev, ki bi v sedanjih težkih časih imela pokazati tako zadovoljljive uspehe v vsakem oziru kot jih je dosegla Učit. Samopomoč.

Vpisi v članski knjigi.

V letu 1925. je bilo v člansko knjigo vpisanih 992 novih članov, sprejetih pa precej čez 1000. Društvo, ki je imelo v prvem poslovnem letu 1898/99. okrog 200 članov, ohranilo nad 20 let število članov na približno isti višini (od 200 do 300). Imelo še koncem 1921. leta 218 članov. Je vzbudilo večje zanimanje v učitelstvu šele v letu 1921. s prevedbo članskih prispevkov in posmrtnin iz kron v dinarje.

Statistika nam kaže:

1./1. 1922 je bilo 218 članov, posmrtnina 436 Din. — 1./1. 1923 je bilo 508 članov, posmrtnina 1016 Din. prirastek v l. 1922. je 290 članov. — 1./1. 1924 je bilo 574 članov, posmrtnina 1148 Din. prirastek v l. 1923. je 66 članov. — 1./1. 1925 je bilo 746 članov, posmrtnina 1492 Din. prirastek v l. 1924. je 172 članov. — **Danes (24. 1. 1926) ima Učit. Samopomoč**

1776 članov posmrtnina znaša 8880 Din. Sedanja pravila.

Vendar pa tudi v l. 1921. v dinarje prevedene posmrtnine niso bile sedanjemu času in občutni draginji primerne. Izredni občni zbor v l. 1925. je odstranil še to zadnjo oviro. Društvo je zadobilo z novimi pravili dovolj prožnosti, člani pa visoke in času primerne posmrtnine.

Pregled društvenega gibanja v l. 1925.:

Koncem leta 1924 je bilo 746 članov, v letu 1925. je pristopilo 992 članov, v letu 1925. je umrlo 13 članov, v l. 1925. je izstopilo 6 članov, v letu 1925. je bilo izključenih 14 članov. Koncem leta 1925. je ostalo 1705 članov.

Posmrtnina.

Vsled novih pravil in velikega prirastka novih članov je opažati veliko razliko v posmrtninah tega leta. Posmrtnina z dne 1./1. 1925 je znašala 1492 Din, ona z dne 31./12. 1925 pa 8525 Din.

Priglašenci.

Poleg že vpisanih članov je še okrog 200 priglašencev, ki so bili pogojno sprejeti, a do danes še niso izpolnili vseh pogojev (nakazila sprejemnih pristojbin). Kadar prejme društvena uprava od njih nakazane zneske za sprejemne pristojbine, bodo dobili sprejemne liste in postali pravi člani Učit. Samopomoči. Danes nima društvo prav nikakih obveznosti do teh priglašencev.

Slabi plačniki-član.

Pri tej priliki omenim še žalostno dejstvo, da je nekaj članov U. S. prav malomarno vršilo svoje društvene obveznosti. Na večkratne opomine za nakazila članskih prispevkov se ti počasneži niso prav nič zmenili. Dolg je rastel

cev, tajnik posojilnice in hranilnice in vnet delavec povsod, kjer ga je potrebovala domovina.

Neštete trte po goricih, drevje v sadovnjaku in čebelnjak ponos šoškega vrta, govore o zanimanju pokojnika v panogi kmetijstva. In kar ništa storila roka in zgled je zmogla modra beseda modrega človeka, ki je izzvenela na shodih in sestankih.

Bil je prijatelj. Ravnal se je po geslu: »Čisto, čisto nazadnje mislimo nase.« Za vsakega je našel bodrilno besedo in pameten nasvet; a sam sebe je pozabljaj in in pozabil.

Bil je velik rodoljub in dvigal je v mladih srcih vero v nesebično delo, ki naj rodi boljše bodočnost. Oživele so mlade telovadne vrste. V svojem trudu in v svoji ljubezni je uzrl rojstvo čvrstih Sokoličev.

V sebi je vzgajal idealista. Uvidel je, da mnogi nočejo navzgor, da raje obstanejo v hladnem vznožju ter prodajo in izdaio strmo pot resnice in pravice drugim, ki jo teptajo, zaničujejo, blatijo. To in še veliko enakega ga je žgalo. Premlad je bil da bi prestal ogenj. Predober, predelaven in prepošten, da bi si privoščil odmor. Preveč žaljen, da bi poglne mladike nove vere in energije.

od dne do dne. Pri izplačilih posmrtnin je društvo štelu tudi te malomarneže. Končno ni odboru kazalo drugega, da je v letu 1925. moral 14 članov izključiti iz društva. Moralna dolžnost, pa tudi društvena obveza (§ 9. d) teh izključenih članov bi bila, da so dolžne zneske vrnili društvu, kar se pa ni zgodilo. V bodoče ne bo smel društveni odbor, oziroma društvena uprava trpeti večmesečnih ali celo letnih zaostankov; ravnati se bo moral po znanem reku: Čisti računi, dobri prijatelji!

Umrli člani.

V letu 1925. je umrlo 13 članov in prejelo na posmrtninah:

95. smrtni slučaj 9./2. 1925 Kristina Berthold Pilštani, posmrtnina 1592 Din. — 96. smrtni slučaj 18./3. 1925 Karl Gaischeg Maribor, posmrtnina 1660 Din. — 97. smrtni slučaj 7./4. 1925 Ivan Thuma, Prevalje, posmrtnina 2022 Din. — 98. smrtni slučaj 18./4. 1925 Marija Feigel, Slov. Bistrica, posmrtnina 2020 Din. — 99. smrtni slučaj 22./4. 1925 Jurij Erker, Stara cerkev, 2086 Din. — 100. smrtni slučaj 19./6. 1925 Edvard Bohinc, Ljubljana, posmrtnina 5585 Din. — 101. smrtni slučaj 19./7. 1925 Fran Stergar, Ljubljana, posmrtnina 6250 Din. — 102. smrtni slučaj 11./8. 1925 Mina Kristl, Slov. Bistrica, posmrtnina 6930 Din. — 103. smrtni slučaj 2./10. 1925 Ludovika Borštnik, Ljubljana, posmrtnina 7740 Din. — 104. smrtni slučaj 14./10. 1925 Martin Vodenik, Maribor, posmrtnina 7930 Din. — 105. smrtni slučaj 27./10. 1925 Anton Gselman, Vurberg, posmrtnina 8030 Din. — 106. smrtni slučaj 6./11. 1925 Anica Cizej-Brišnik, Orla vas, posmrtnina 8050 Din. — 107. smrtni slučaj 11./11. 1925 Janez Stibler, Maribor, posmrtnina 8045 Din. — Skupaj 67.940 Din.

Vse posmrtnine so bile izplačane, oziroma nakazane dedičem takoj po prejemu za izplačilo potrebnih listin.

Denarni promet v letu 1925.

Prejemki 263.773,26 Din

Izdatki 263.761,76 »

Skupaj 527.535,02 Din

Omenim naj še, da znaša čisti donos v 1925. letu 105.683,46 Din vsa društvena imovina dne 31. decembra 1925 pa 131.796,52 Din.

Pisarniško delo.

Pisarniško delo je bilo zelo obširno. Rešilo se je par tisoč dopisov (vložni zapisnik ima 825 številčk z 10 do 50 postavk), v člansko knjigo je bilo vpisanih 992 novih članov (izdanih ravno toliko sprejemnih listov), priglašencev je zdaj okrog 200, položnice za nakazila so prejeli člani sedemkrat. Obsežnost društvenega dopisovanja se presodi lahko že po tem, da je porabila uprava znamk in dopisnic za 4651 Din. Povrjnena poštnina znaša 4603,75 Din.

Opomini članom in priglašencem.

V zadnjih dneh decembra 1925 sem razposlal opomine vsem onim članom, ki plačujejo sprejemne pristojbine v mesečnih obrokih, pa so zaostali z nakazili. Drugim zamudnikom-članom sem poslal v decembru obračune s pozivi, da poravnajo dolžne zneske. Ob sklepu letnega ra-

Truden je postal svojega delavnika na Silvestrovo. Zato ga je pokopal sam v novoletnem nedeljskem dopoldnevu, da bo živel res nedeljo vseh bodočih novih let.

Tovariši!

In nič nisi vprašal, kako bo ostalim ob Tvojem tako grenkem obračunu?

Pisarna je mrtvašnica. Tvoji najdražji so že brez dobrotnih solz v bolečini vseh bolečin, Tvoji Sokoli in pevci sami. Tvoj »Malivrh« Te hoče nazaj, da ga boš negoval in ljubil, Tvoje smreke so vse srebrne in vprašujejo, zakaj Te ni.

A tam od Pišec, kjer si si izbral novo pristavo, nam šepetajo akordi turobne Vigradi in nagelji in telohi na Tvojem srcu Ti molijo psalmi: »Naj Ti bo vsaj tam lepo, res lepo!«

Vsa dolga, žalna procesija Tvojih tovarišev, prijateljev, pritanjenih in Tvojih mladih ljubljencev, veličastna množica preprostega ljudstva naj Ti bo v dokaz, da Te je ljubila vsa Globočina in se je zavedala, kaj si bil, kaj si ji dal, kaj si ji pokazal.

Mi pa ne rečemo, da Te več nimamo. Da še Te imamo. Imamo Te v Tvojih delih, v našem spoštovanju in — spoštinu.

Vera.

LISTEK.

Pozdrav deklaraciji!

Pritipali so prvi žarki na nebo, Zadržane oči strme, srce bije v radosti. Tam zadaj je solnce, tam za temnimi oblaki, ki se kopičijo nalik črnim goram s smrtonosnimi strelami! Pozdravljeni prvi prameni, pozdravljeno vseoživljajoče solnce! Dvigni se mogočno, razlij nebeško luč preko naših poljan in trdih ledin, da zakipi iznova življenje v mrzlih grudah!

Pozdravljena bratska ljubav! Kaj so še na svetu velika neotrovana srca, kaj še niso zamrli duhovi v teminah? Ne, niso! Še žive in niso otopeli v sovraštvu! O bratje, sejte božje seme sedaj! Poznam vas; vi niste huzarji polni Bahovega srca, vi niste hlapčevski biriči! Vaša srca so prevelika in vaše duše pregloboke, Vi odpuščate!

Pozdravljeni, ki ste donesli novo luč, nam, ki smo živeli tu v globokih teminah in smo bili silni le v sovraštvu. Kam smo zabredli revni popotniki, tega sami nismo vedeli. Izgubili smo pravo smer, izgubili pravi cilj, mi, od katerih tirja največ naša domovina in človeštvo! Hodili nismo po pravi poti!

Stresimo s sebe jarem hlapčevstva, zakaj zvonovi veselo potrkavajo in nas kličejo v novo življenje!

Prvi žarki so šinili na zemljo, gruda postaja mehka — odprite srca! Solnce, ti pa kmalu zasij v vsej svetlobi in toploti: čakamo mi, čaka naša domovina!

E. Š.

V slovo!

(Umrlemu tovarišu Justku Tomincu.)

Izgubili smo živ list živega drevesa naših tovarišev.

Blagega tovariša Justka ni več med živimi.

Bil je človek svojega kova. Vzor učitelja-vzgojitelja, duša prosvetnega gibanja v Globokem. Bila ga je bogata, globoka, mehka duša in sama brezmejna požrtvovalnost. Živel je koristi posameznika in skrbel za blagor celote. Kjerkoli se je pojavljal, je uspešno uveljavil svoje velike duševne zmožnosti. Delo je bilo manifestacija mladega življenja. Vsega je daroval Sokolu, je posvetil pevskemu zboru, je priklenil koristi kmetijskega stanu.

Bil je ustanovitelj Sokola v Globokem, načelnik, pevovodja globoških pev-

čuna (31. decembra 1925) se je pokazal neplačani znesek 11.353 Din (dolga na sprejemnih pristojbinah in članskih prispevkih). Do danes so člani poravnali polovico tega zneska, zaostanek (drugo polovico) pa zanesljivo pričakujem v prvih dneh februarja. Prosim Vas prizade, da ne pozabite na Učit. Samopomoč! — V zadnjem času razpošiljam opomine vsem tistim priglajencem, ki so se priglasili že pred več meseci ali leti, da nakažejo potrebni znesek za sprejemne pristojbine, ker se jih bo sicer jemne pristojbine. Priglajencem se stavi rok enega meseca, da nakažejo denar ali na pismeno sporoče čas plačila.

Odborove seje.

V letu 1925, je bil 1 izredni občni zbor in 10 odborovih sej. O delu izrednega občnega zbora sem poročal že spredaj. Na odborovih sejah smo sprejemali člane izključevali zanikrne plačnike in obravnavali vse tekoče zadeve.

Zahvale.

Končno moram navesti vse one čimtelje, ki so radevolje podpirali naše društvo. V prvi vrsti stoji naše članovsko glasilo »Učit. Tovariš«, ki je priobčilo nova društvena pravila, veliko število daljših in krajših člankov ter informativnih notic. Upravičeno trdim, da bi bili naši leni uspešni mnogo manjši, če bi nas ne bil podpiral »Učit. Tovariš« v tako izdatni meri. V društvenem imenu se kar najlepše zahvalim ustrezljivemu uredniku tov. odborniku Učit. Samopomoči Ivanu Dimniku; obenem ga pa prosim, da nam tudi v bodoče ostane naklonjen — Važno nalogo so vršili predsednik okrajnih učiteljskih društev in nabiralci članov ki so na mnogih zborovanjih in učiteljskih sestankih opozarjali svoje tovariše in tovarišice na Učit. Samopomoč, zbirali za njo nove priglasence ter posredovali ustmeno ali pismeno pri društveni upravi. Hvala jim! — Vam, tovariši odborniki se zahvalim za Vašo požrtvalnost, da ste se radevolje udeleževali odborovih sej, podajali premišljene nasvete in začrtali društvu tisto smer, ki vodi navzgor do zaželjenih ciljev. Le z Vašo pomočjo je upravnik lahko in uspe-

šno vršil vse društveno delo. Upam in Vas prosim, da ostane tako tudi v bodoče. Moja želja je, da bi vam poročal čez eno leto o prav tako lepih, če ne še lepših uspehih kakor danes.

Sprejem v Učit. Samopomoč.

Člani U. S. morejo postati učitelji (profesorji) njih soproge in vdove ter učiteljice vseh javnih in zasebnih šol. Pogoji za sprejem: 1. starost ne čez 45 let, 2. ob pristopu morajo biti zdravi in 3. plačajo sprejemne pristojbine.

Plačila

Ob sprejemu plača priglasenec sprejemne pristojbine, ki znašajo od 25 Din do 74 Din (po starosti), kot član pa za vsak smrtni slučaj 5 Din, enkrat na leto še 6 Din za upravno in letnino; drugih plačil ni.

Povprečna vplačila članov.

V letu 1924, je bilo 6, v letu 1925, pa 13 smrtnih slučajev. Vsak član je plačal za 13 smrt. slučajev 65 Din, za letnino in upravno 6 Din skupaj v vsem letu 71 Din. Vsak naj si sam izračuna znesek katerega bo vplačal, če bo živel še 20, 30 ali 50 let. V 50 letih bi plačal okroglo 3550 Din. Primerjaj ta znesek z današnjo posmrtnino 8880 Din. — Ta račun velja le za članе krepkega zdravja. Kaj pa, če Te naporno delo v šoli in zunaj nje zruši in položi v grob že po 5—10 letih! Koliko boš v tem času plačal? Ali ne bo gornja primerjava za Te še ugodnejša?

Poziv k priglasu in pristopu.

Kdor trezno misli, ta ne more prezreti društva »Učit. Samopomoč«. Naša bodočnost bo tako, kakor si jo bomo sami ustvarili. Gospodar situacije ostane le tisti, ki ne misli samo na večeraj in danes ampak tudi na jutri. Tovariš z družino, tovarišica, ki imaš starše, brate, sestre, ali se zavedata moralnih dolžnosti napram njim? Premislita! — Vabim Vas vse, ki še niste včlanjeni v »Učit. Samopomoč«, da sporočite sledeče podatke: Ime in priimek; dan, mesec, leto rojstva; ime rojstnega kraja; bivališče (v mestih ulico števil.). Priglasenja sprejema Ivan Kocijančič, učitelj v Ljubljani Gosposvetska cesta 13, vr. 10.

Iz seje ožjega sosveta Pov. UJU — Ljublj.

IZREDNA SEJA OŽJEGA SOSVETA UJU — POVERJENIŠTVO LJUBLJANA DNE 16. JANUARJA 1926.

Navzoči: Gnus, Dimnik, Hren, Lapajne, Močnik, Potočnik in Rus. Opravičeno odsotna tov. Godčeva.

Podpredsednik tov. Gnus povdarja, da je seja pravilno sklicana, konstatira sklepčnost in otvori sejo ob 11. uri s pozdravom na namestnika tov. Rusa. Za zapisničarja imenuje tov. Lapajne. Tov. Hren opraviči odsotnost ge. Godčeve.

Podpredsednik javlja, da ne bo omenjal zadnjih dogodkov izza seje širjega sosveta, ker so itak vsem znani. Tudi sam je mislil izvajatj konsekvence z ozirrom na formulacijo nezaupnice. Po stvarnem pojasnilu in ker čuti potrebo, da posluje naše poverjenišvo nemoteno dalje, hoče vztrajati na svojem mestu do prihodnjega delegacijskega zborovanja. Prečita pismo glavnega blagajnika tov. Fegica, ki izjavlja, da hoče še nadalje voditi blagajniške posle do pravilne ugotovitve blagajniškega stanja in potrdila letnih računov.

Podpredsednik izjavlja, da mora blagajnik vztrajati na svojem mestu do končnoveljavnega obračuna in ne more podati ostavke dotlej, da dobi razrešnico.

Sklep: Tov. blagajnik še ni podal oficialne demisije; zato je še pravomočen član ožjega sosveta.

Tov. Močnik želi, da se ugotovi, koliko in katera zaloga se je odpisala oziroma preknjižila z vsoto 85.000 Din, ki jo blagajnik omenja v svojem pismu.

Sejnega zapisnika zadnje seje ožjega sosveta z dne 9. januarja t. l. tajnik v demisiji doslej še ni sestavil. Zato se sprejme predlog, naj ga tov. podpredsednik opozori, da to čimprej izvrši. Sprejeto.

Zapisnik seje širjega sosveta z dne 10. januarja 1926. Tov. Dimnik prečita zapisnik, ki ga je sestavil tov. Josip Ribičič kot sejni zapisnikar. Besedilo zapisnika za objavo se odobri, kakor je v »Učit. Tov.« štev. 2.

Konstituiranje ožjega sosveta: Tov. podpredsednik prečita čl. 13. pravilnika glede nominiranja posameznih funkcionarjev. Za predsednika nominira ožji svet tov. Antona Gnusa. Tajništvo prevzame tov. Josip Lapajne, tajniške posle pa vodita tov. Josip Kobal in knjižničar Vekoslav Mlekuž.

Člani namestilne komisije: Na predlog tov. Lapajne ta priporoči ožji svet v namestilno komisijo tov. Ivana Demšarja šolskega upravitelja v Zabnici. V Osrednjo zvezo državnih nameščencev je treba nominirati zastopnika v soglasju z ljubljanskim učiteljskim društvom. Ožji svet je stavil predlog ljubljanskemu učiteljskemu društvu. Sprejeto.

Pokrajinska skupščina naj se po možnosti vrši tekom velikonočnih praznic. Okrajna učiteljska društva naj se pozovejo takoj, da izvolijo delegate.

Tov. Močnik predlaga, naj se v »Tovariš« ne objavlja napredovani. Na pojasnilo tov. Dimnika se to že vrši, ker se nakazilo izvrši šele pozneje ter to člani sila moti.

Profesorsko društvo naj se povpraša, kako željo ima glede nominiranja 2 članov k nekakemu sestanku.

Tov. Močnik želi, naj se seje ožjega sosveta vrše le popoldne.

Ker se nihče več ne javi k besedi, zaključijo tov. podpredsednik sejo ob 14. uri 20 minut.

POROČILO IZ SEJE OŽJEGA SOSVETA UJU — POVERJENIŠTVO LJUBLJANA DNE 23. JANUARJA 1926.

Navzoči: Gnus, Dimnik, Fegic, Hren, Lapajne, Močnik, Potočnik, Rus in M. Godčeva.

Predsednik tov. Gnus pozdravi navzoče odbornike zlasti tov. Marijo Godčevu, ki je vstopila v ožji svet kot namestnica s polnopravno močjo, ugotovi sklepčnost in preide na dnevni red.

1. Društvo učitelje je poslalo prepis vloge, ki z njo protestira proti odredbi prosvetnega ministrstva glede nošnje po-

modi. Ožji svet se strinja z vlogo in ukrene potrebno.

Tov. Jelenc je poslal dopis, ki z njim javlja, da vztraja kot član namestilne komisije. Ožji svet je mnenja, da ne more tov. Jelenc prisiliti k odstopu, dasi bi bil le logična posledica.

Bivši strokovni tajnik tov. Dostaj je danes predal arhiv. O tem mu je izročil predsednik potrdilo.

2. **Zapisnik seje ožjega sosveta** z dne 16. januarja t. l. navzoči odborniki odobre. Tov. Rus: V zadnji seji se je povdarijalo, naj se iz zapisnika o seji širjega sosveta črtajo vse osti, naperjene proti poverjeništvu. Predlaga aventično besedilo bivšega poverl. Jelenc k sklepnemu predlogu. Ker je zapisnik že priobčen, naj prinese »Tovariš« popravek med ostalimi sejnimi poročili. (Glej današnjo številko »Učit. Tov.«).

3. **V svojem poročilu omenja tajnik članek v »Narodni Prosveti«** o »Jugoslovenskem Djačkem Domu«. Sklene se poslati Glavnemu odboru in uredništvu »Nar. Prosvete« pojasnilo.

4. **Tov. Fegic** poda svoje poročilo o denarnem stanju poverjenišva in uprave ter o občem gospodarskem stanju. Razvije se daljša debata o »Zvončku« in »Popotniku«. Sklep: »Zvončkovo« naklado je treba skrciti za 270 izvodov, urednika »Zvončka« in »Popotnika« pa naprositi da se strogo držita določenega obsega tiskovnih pol.

5. **Tov. Dimnik poroča:** gg. Dostal in Jelenc sta poslala pismeno izjavo z zahtevjo, da se priobči v 3. številki »Učit. Tov.« Ker sam ni hotel o tem odločiti, je čakal sejnega sklepa. Istotako zahtevata da priobči »Tovariš« njuni poročili na seji širjega sosveta dobesedno, dasi sta prvotno izjavila, da »Učit. Tov.« tega ne sme natisniti.

Sklep: Izjava se priobči, a doda naš komentar in stvaren zagovor v obliki izjave članstvu in vsem okrajnim učiteljskim društvom.

Sindikalna internacionala francoskega učiteljstva išče z nami stikov. Poslala je svoje publikacije in prosi naše v zameno. Se ugoti in skuša dobiti sotrudnika za »Učit. Tov.«, ki bo informiral članstvo o gibanju učiteljstva iz francoskih listov.

6. **O izvedbi sklepov seje širjega sosveta** poroča tov. blagajnik. Upa, da bo s pomočjo nadzorovalnega odbora in gospodarskega odseka uredil finančno stanje še pred 1. aprilom.

Sklep: Po 1. marcu naj se skliče oba odbora, ki bosta natančno ugotovila vse podrobnosti. Tekom februarja naj blagajnik uredi vse knjige, v marcu naj pripravi svoja poročila in poročila ožjemu sosvetu.

7. **Tov. Vekoslav Mlekuž** je že prevzel posle knjižničarja in tajnika pro-

Izjava.

Glede na razne netočne in neresnične vesti o najini demisiji smatrava za potrebno, da pojasniva nastopno:

1. Ker se širijo vesti v učiteljski in širši javnosti o nezaupnici, ki naj bi jo bil izrekel širji svet poverl. Ljubljana na svoji seji dne 10. t. m., izjavljava, da sva podala demisijo svobodna in sama v prvi vrsti zaradi nevzdržnih razmer, ki so nastale v vodstvu organizacije. Ako pa je že govora o kakih nezaupnici, smatrava, da se je to zgodilo že s sklicanjem separatnega sestanka predsednikov okrajnih učiteljskih društev mariborske oblasti in nekaterih članov ožjega sosveta dne 3. t. m. v Mariboru proti vsem parlamentarnim običajem brez vednosti vodstva organizacije.

2. Plod omenjenega sestanka je bila deklaracija, natisnjena v zadnji številki »Učit. Tov.« Konstatirava da je dobilo vodstvo organizacije to deklaracijo potom okrajnih učiteljskih društev za mežiško dolino dne 6. t. m., razna okrajna društva mariborske in ljubljanske oblasti dan pred sejo širjega sosveta, več društev je pa sploh ni sprejelo. Izrecno povdarjava, da se je tudi tukaj kršil parlamentarni običaj, ker nima predlogov, okrožnic itd. razpošiljati posamezno okrajno društvo zase, temveč potom vodstva.

3. Članstvu okrajnih učiteljskih društev je bila vsebina deklaracije neznana, deloma zaradi tega, ker več društev deklaracije ni prejelo, deloma pa zaradi tega, ker je zaradi pičlega časa ni moglo obravnavati na zborovanjih. To dejstvo bje v obraz že večkrat izraženemu stališču našega članstva — tudi onih tovarišev, sklicateljev mariborskega sestanka

svetnega odseka UJU — poverjenišvo Ljubljana.

8. **Ker stanejo seje ožjega sosveta** mnogo denarja, jih ni mogoče pogosto sklicevati. Da pridemo temu v okom in rešimo točno tekoče zadeve, se izvoli eksekutiva, obstoječa iz predsednika, tajnika, blagajnika in urednika, ki se sestane vsako soboto, protokolarično ugotovi svoje delo in poroča o vsem ožjemu sosvetu, oziroma sproti informira člane ožjega sosveta o ukrepih.

9. **Glede pokrajinske skupščine** sklene ožji svet po kratki debati soglasno sledeče:

Izredna pokrajinska skupščina ni potrebna. Stane tudi preveč denarja. Vrši naj se pa v maju ali juniju redna skupščina. S tem pridobe okrajna učiteljska društva dovolj časa, da lahko temeljito razpravljajo o deklaraciji in izvolijo delegate, jim dajo jasno stališče, ki naj ga zavzamejo.

10. **Ker se je začelo oglašati dnevno časopisje**, ki očita zahrbtnost in neparlamentarno postopanje smeši deklaracijo z nelepimi izrazi, je treba odločno povdariiti, da ni nihče postopal zahrbtno. (Prečitala so se pisma tov. Lj. Potočnika in Dimnika na poverjenišvo ter izjava udeležencev mariborskega sestanka, iz katerih je razvidno, da se je opozorilo tov. poverjenika točno na položaj, ki ga je pričakovati na seji širjega sosveta in na načelno stališče, ki ga bo zastopala večina društev). Iz načelnega vprašanja hočejo napraviti le osebno. Članstvo je treba opozoriti, naj izreče mirno in stvarno kritiko o deklaraciji. Z večino glasov (6 proti 3) je bil sprejet predlog, da se s posebnim oklicem razjasni ta zadeva.

11. **Šef prosvetne uprave za ljubljansko oblast** je svoječasno izjavil željo, da bi ga naša organizacija informirala o raznih zadevah. Želji se ugoti potom deputacije.

12. **Sprejme se predlog**, da se pošilja »Narodna Prosveta« vsem članom ožjega sosveta, ki bodo delali izčrpnke za »Tov.« in poročali tudi v »Narodno Prosveto«.

13. **V zadevi prosvetnega budžeta** naj se obrne naše poverjenišvo na merodajne faktorje, ki naj skrbje pravočasno, da se prosvetni budžet preveč ne okrne.

14. **Kataster šol** za posamezna okrajna učiteljska društva nujno potrebujemo. Stalež moremo uporabljati le deloma, ker se naša okrajna učiteljska društva ne ujemljejo povsem s šolskimi okraji. Društva bomo naprosili za sodelovanje in jim poslali posebne tiskovine.

15. **Kdor hoče stikov z našo organizacijo**, naj se obrne na posamezna okrajna učiteljska društva.

Ker ni bilo predlogov in nasvetov, se je seja zaključila ob 18.15.

— da se morajo zadeve principjalnega in občega značaja obravnavati najprej na zborovanjih okrajnih učiteljskih društev preden se izroče pred ožji forum.

4. Na seji širjega sosveta dne 10. t. m. se je s strani enega dela predsednikov oziroma zastopnikov okrajnih učiteljskih društev hotelo izsiliti izglasovanje deklaracije, kar je bilo v direktnem nasprotju s stališčem navedenim v 3. točki te izjave in zavzetim od nekaterih predsednikov okrajnih učiteljskih društev na seji sami. Predsedstvo, čegar naloga in dolžnost je, da štiti pravila in poslovnik organizacije, ni pristupil glasovanju o deklaraciji glede na čl. 68. poslovnika, ki se glasi: »Vprašanja in sklepe, ki so za vse učiteljstvo važni, je poslati poverjeništvu, da jih obravnava v ožjem in širjem sosvetu in da jih izroči odsekom v razpravo, oziroma jih pripravi za pokrajinsko skupščino.«

Odgovornost za ta korak rade volje prevzema napram članstvu.

5. Smatrava za potrebno, da ponovno povdarjava tako s stališča omenjene deklaracije kakor tudi glede na debato v seji širjega sosveta, da ni vodstvo organizacije nikdar in nikjer izrabljalo svojega stališča v strankarske politične svrhe. Ako pa je bilo politično opredeljeno,

ARGUS	je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS	ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS	daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS	ove informacije so vsikdar točne izbrpne in hitre
ARGUS	se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS	ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

se je posluževalo edinole svojih državljanjskih in ustavno zajamčenih pravic.

6. Ker je bilo najino stališče, obrazloženo v tej izjavi, v nasprotju z večino članov širjega sosveta UJU poverjeništvu Ljubljana ki so zastopali na seji dne 10. t. m. svoja društva, sva konsekvntno podala demisijo

Toliko članstvu UJU poveri. Ljubljana v pojasnilo.

V Ljubljani, dne 18. jan. 1926.

Rudolf Dostal,

Luka Jelenc,

bivši tajnik.

bivši poverjenik.

Opomba uredništva: To izjavo smo prejeli že za zadnjo številko, vendar smo jo radi predložitve seji ožjega sosveta dne 23. t. m. za eno številko predložili. Izšla je pa med tem tudi že v »Jutru«.

Splošne vesti.

POPRAVEK K POROČILU O SEJI ŠIRJEGA SOSVETA POV. UJU Z DNE 10. JANUARJA 1926.

Ker zadnjič misimo imeli avtentičnega besedila končnega predloga iz seje širjega sosveta, je ožji svet sestavi besedilo na podlagi prvih zapiskov.

Sedaj nam je bil s strani poverjeništvu poslan prepis avtentičnega besedila, ki ga priobčujemo danes in s tem popravljamo končni predlog tov. Mencina, ki se je glasil:

»V imenu učiteljskega društva za Meziško dolino izjavljamo, da smatramo delovanje poverjeništvu kot protivno smeri, ki jo odreja Deklaracija in predlagam, da se širji svet pridruži tej izjavi.«

— **Sedemdesetletnik Matija Šmid, nadučitelj v pokoju** Pretečene dni je obhajal v ožjem rodbinskem krogu naš vrli tovariš Matija Šmid, nadučitelj v pokoju sedemdesetletnico svojega rojstva. Po 42-letnem službovanju, kojega ni prekinil z nobenim dopustom je stopil l. 1923. v zaslužni pokoj v Podgorju pri Slovenjgradcu, kjer je nepretrgoma služboval od leta 1885., si zgradil med vojno praviččen domček ter si pridobil za domačo grudo nevenljivih zaslug, za kar ga je domača občina svoj čas imenovala častnim občanom in mu izročila krasno izdelano diplomu. Svoji številni družini vselej skrben in ljubeč oče, je v vzorni harmoniji s svojo družico vzgojil svoje otroke v izrazito narodno-naprednem duhu. Najstarejši sin Konrad zavzema odlično mesto pomočnika generalnega direktorja carine v Beogradu drugi Joško je sodnik, a tudi ostali so na uglednih mestih naših uradov ozir. podjetij. Vesten šolnik, neumoren prosvetni delavec, zlasti na gospodarskem polju, priprost in skromen po svoji vnanosti, pa ljubeznjiv in gostoljuben napram vsakomur, takšen si je pridobil zaupanje, spoštovanje in ugled svojih tovarišev, prijateljev in znancev ter simpatije vse javnosti. — K sedemdesetletnici mu kličemo: Na mnoga leta!

— **Oto Tutta.** Te dni je praznoval 50-letnico svojega službovanja dolgoletni metteur »Učiteljskega Tovarisha« g. Oto Tutta. V Učiteljsko tiskarno je vstopil leta 1910. in je tu zaposlen še danes kot vzor marljivega in vestnega strokovnjaka črne umetnosti. 15 let je deloval tudi v strokovni organizaciji grafičnih delavcev kot predsednik tarifne komisije in kot podpredsednik tarifnega razsodišča društva tiskarjev. Rodom je Celovčan (1862.) učno dobo je nastopil v Mariboru (1876.). V Ljubljano se je preselil leta 1889., kjer je vstopil v tiskarno Kleinmayr & Bamberg. Njegovega jubileja se je spomnila tudi Učiteljska tiskarna, v imenu katere mu je čestital predsednik g. Ivan Bernot vpricho vsega osebja. V imenu osebja je povdarjal vestnost in vzornost g. Tutte g. faktor Štru-

Kupite „ZVONČEK“!

UPRAVA ZVONČKA

ima naprodaj sledeče letnike Zvončka:
**LETNIK 1919, 1920, 1921, 1923,
1924 in 1925.**

Cena nevezanim letnikom
à 30 Din, vezanim à 45 Din.

TOVARIŠICE IN TOVARIŠI!

Pridobite nam na vsaki šoli vsaj dva odjemalca za stare, še vedno aktualne letnike Zvončka.

kelj za tem je pa očrtal vso njegovo službeno dobo in pot g. Krašovec — G. Tutta je prejel ob tej priliki obilo čestitk od vseh, ki so imeli z njim opravka pri njegovem strokovnem delu. — Tudi »Učit. Tov. želi dolgoletnemu metteurju še mnogo let in mu čestita k izrednemu jubileju!

— **Tovariše upravitelje in tovariše upraviteljice** opozarjamo da bodo prejeli prihodnje dni vabilo na naročbo starih, še vedno aktualnih letnikov »Zvončka«. Prosimo jih vliudno in nujno, naj se žrtvujejo dobri stvari na ljubo ter nam razprodajo na vsaki šoli vsaj dva letnika. Ako stori vsak svojo dolžnost, lahko z gotovostjo računamo na uspeh. Ne odlašajte z odgovorom temveč poslužite se takoj naročilne dopisnice. Poskrbite pa tudi, da bodo naročeni izvodi čimprej plačani.

— **Učiteljsko pevsko duštvo.** Odbor pevskega društva obvešča vse pevce in pevke, da se vrši prihodnja pevska vaja 31. januarja 1. in 2. februarja, in sicer 31. januarja ob 9 uri v »Glasb. Matici«. Ker bo to zadnja vaja pred koncertom, prosimo točne udeležbe vseh. Prinesite s seboj pesmarico. Pevce in pevke, ki so se v začetku sezone vpisali v društvo in dobili po pošti note za se pevskih vaj niso in ne bodo udeleževali. Prosimo, da nam note takoj vrnejo na naslov: Mirko Dermelj, učitelji na gluho-nemnici v Ljubljani.

— **Vse šole in učiteljska društva Mariborske oblasti** prosijo »Učit. dom«, da uredi plačevanje 100-dinarske članarine v obrokih tako, kakor je njim samim najbolj prilično. Začetkom januarja so namreč prejele vse šole potom svojih učiteljskih društev za vse učiteljske članke izkaznice vplačilne izkaze ter po 6 položnic. To je namenjeno pred vsem onim šolam, katerih učiteljska društva ne pobirajo članarine za U. D. z organizacijskim davkom vred. V katerih okrajih pa se plačuje oboje skupaj, tiste bomo pa prosili za obračun vsako četrtletje, torej prvič tekom meseca marca. Vsa učiteljska društva prosijo U. D. kratkega sporočila, na kakšen način se pobira članarina za U. D. Vse šole kakor tudi posamezniki, pa naj vestno vodijo vplačilne izkaze in zabeležujejo vsa vplačila v članskih izkaznicah da je mogoča natančna kontrola in preprečena vsaka zloraba. Kdor ni plačal v januarju svojega doneska radi prepozno prejetih tiskovin, naj opravna v februarju tudi zaostanek. Plačujmo redno in točno! Zakaj večjih zaostankov je v sedanjem času nemogoče poravnati. — Letošnji občni zbor U. D. se vrši zopet na Jožefovo 19. marca. Takrat se bodo upoštevale po možnosti vse želje posameznih učiteljskih društev, kakor tudi poedincev glede poslovanja Učit. D.

— **Domoznanstvo poučevati je prav lahko in uspešno.** Če imaš sam za pripravo na pouk vse izišle ročne zemljevide, učenci na vsaj one svojega okraja. Nikomur ne pride na misel da bi poučeval čitanje brez knjige, nekateri na še vedno mislijo da je možno poučevati početni zemljepis brez ročnega zemljevida.

— **1.000.000 Din za konvikti!** z eno dopisnico — če naročiš šolsko lekarno, Kosmos-učila, zemljevid Kamniških planin plačaš članarino. Užiti milijona: za našo deco, penzioniste, prenočišča, učiteljev in učiteljice, počitniška bivališča, lokali za naše stanovske potrebe. Piši, naroči, plačaj! **Predsednik.**

— **Članom Učiteljske Samopomoči.** V teh dneh prejemo člani položnice za 108. smrtni slučaj (Avgust Tominc Globoko). Obenem plačajo tudi upravljamo in letnino za leto 1926, v znesku 6 Din. Položnice se glase na 11.50 Din, za zakonske pare dvojni znesek. Društvena uprava vliudno prositi, da člani takoj po prejemu položnic nakažejo določene zneske.

— **Mednarodna učiteljska organizacija.** V zadnji številki »Učit. Tov.« pozivlja Marijana Kokaljeva učiteljstvo, da si zgradi lastno mednarodno organizacijo. Je že ustanovljena! Je v pravem pomenu mednarodna — ker je ovrгла vse jezike in priznava za mednarodno občevarje le esperanto. Izdaia svoj list »Novaj tem poj« in njeni mnogoštevilni člani so raztrešeni prav po vsem svetu. Na zborovanjih, kongresih in s svojimi člani občuje le esperanto — in je član lahko samo oni ki obvlada ta jezik, katerega se lahko vsakdo v najkrajšem času igraje nauči. Glavno tajništvo je v Orleansu v Franciji.

Naša gospodarska organizacija.

POJASNILO.

One člane Učiteljskega konvikta, ki so že prejeli članske izkaznice, prosimo, naj ravnaajo z njimi v zmislu navodila za zadnji strani izkaza in čakajo brez skrbi, da jim pošljemo avtentične podatke o njih delovanju in prid konviktu do konca leta 1925., ki jih nato vpišejo na stran 15. v izkaznici. Kdor hoče objektivno soditi, mora uvideti, da se ne da kar čez noč ugotoviti iz blagajniške in drugih knjig za 300 članov, kaj je kdo storil za konvikto doslej. Hitro poslovanje najbolj ovira dejstvo, da niso vključeni v blagajniški knjigi posamezni darovi, ampak le celotni izkazi, objavljeni v različnih številkah in letnikih »Učiteljskega Tovarisha« v 30 letih konviktovega obstoja. Proti izgubi morebitnih reklamacij javljamo da smo prisiljeni članom poslati članske izkaznice šele tedaj ko bomo kolikor mogoče točno ugotovili dosedanje delovanje vsakega posameznika. Kdor bi pa le želel imeti člansko izkaznico prej nego izpolnjimo stran 15., naj sporoči svojo željo načelstvu v Cerklje pri Kranju.

REZERVNI SKLAD

UJU poverjeništvu Ljubljana.

Prostovoljni organizacijski davek.

Saldo 1. jan. 1926	7102.— Din
Učiteljsko društva za Maribor, šol. okraj	400.— »
skupaj	7502.— Din.
skupaj	7502 Din.

NARODNO PROSVETNI SKLAD.

Saldo 1. jan. 1926	407.50 Din
Šol. upraviteljstvo Sromlje	10.— »
Drž. osn. šola Stari trg	20.— »
skupaj	437.50 Din.

PRAVNO-OBRAMBNI SKLAD.

Saldo 1. jan. 1926	653.31 Din
Vreček Alojzija, Mežica	5.— »
Jakopec Fran, Senovo	10.— »
skupaj	668.31 Din.

Iskrena hvala!

Upravnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO LITIJSKEGA SREZA** ima svoje zborovanje z rednim letnim občnim zborom dne 6. februarja 1926 ob 9. uri dopoldne v risalnici državnega učiteljskega društva v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in nagovor predsednika s pripombami o utisih iz lanskega občnega zbora. 2. Poročilo o zadnji seji širjega sosveta. 3. Poročilo funkcionarjev — tajnika blagajnika in revizorjev. 4. Volitev odbora. 5. Prostj predlogi. 6. Slučajnosti. — Z ozirom na nov razmah in važnost situacije, prosimo čim častnejše udeležbe! Vsi na krov, ki se zavedate zdrave in trdne organizacije!

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** ima svoj letni občni zbor v soboto dne 6. februarja 1926 ob pol 11 uri v ormoški okoliški šoli po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi in njih rešitev. 3. Letno poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 4. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta z dne 10. januarja t. l. 5. Kako uvedem deška ročna dela v 1. in 2. šolskem letu. Podava tovariš Srečko Vittori. 6. Iz Italije v domovino. Podava tovariš Ljudevit Belšak. 7. Volitev novega predsednika in novega odbora. 8. Slučajnosti. Moralna dolžnost Vam kliče: Pridite vsi! — Odbor.

— **NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoj redni letni občni zbor v soboto 6. februarja 1926 ob 10. uri dopoldne v deški šoli v Novem mestu. Na dnevnem redu so vse navadne točke občnega zbora. Zvečer priredi P. R. K. v »Narodnem domu« otroško igro. — Predsednik.

— **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 8. februarja 1926 ob 10. uri v šolskem poslopu v Kamniku. Dnevni red: 1. O zemljepisju referira Matko Kante. 2. Poročila funkcionarjev. 3. Določitev članarine za 1926. leto. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Udeležba strogo obvezna! Kdor je opravičeno zadržan, naj iavi to predsedniku tov. Tomo Petrovcu v Jaršah pri Domžalah. Prijavijo naj se vsi oni, ki se udeležijo skupnega obeda šolskemu upravitelju Juliju Cenčiču v Kamniku par dni pred zborovanjem.

— **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo imelo svoje zborovanje in redni letni občni zbor v soboto, dne 6. februarja 1926 ob 10. uri v Rogaški Slatini. Razven običajnih točk je na vzporedu poročilo tov. Glinška o seji širjega sosveta ter referata tov. Lavrečeve »Učitelj režišer« Udeležba obvezna — Na Slatino dospo ta dan fotograf Pelikan iz Celja ter si lahko tovariši(ice) oskrbe slike za Službeničke liste.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LOGAŠKI OKRAJ** bo imelo svoje izredno zborovanje v soboto 6. februarja t. l. ob 9. uri v osnovni šoli na Raketu s sledečim vzporedom: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo o seji širjega sosveta. Poroča tov. Ribičič. 3. Volitev delegatov za delegacijsko zborovanje. 4. Kako vlijemo uspešno življenje novemu duhu, ki ga vsebuje deklaracija? Predava tov. Medvešek. 5. Slučajnosti. Novo življenje, ki je nastopilo v naši organizaciji, zahteva novo delo, kateremu se ne sme nobeni pravi član odtegniti. Na tem zborovanju bo to novo delo začrtano in začeto zato je udeležba obvezna. — Odbor

— **CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima v soboto dne 6. februarja t. l. ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju svoj letni občni zbor po sledečem vzporedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o seji širjega sosveta UJU v Ljubljani. 4. Poročila posameznih funkcionarjev. 5. Določitev članarine. 6. Volitev novega odbora. 7. Vprašalna skrinjica. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **OBČNI ZBOR SRESKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA MURSKA SOBOTA** se vrši v soboto 13. februarja 1926 ob pol 10. uri v državni osnovni šoli v Murski Soboti. Dnevni red: 1. Poročilo o glavni skupščini v Subotici, poroča tov. Duje. 2. Poročilo o seji širjega sosveta, poroča tov. Hočevar. 3. Poročila društvenih funkcionarjev za l. 1925. 4. Volitev novega odbora. 5. »O disciplini«, referira tov. Požegar. 6. Slučajnosti. Udeležba obvezna! — Poravnajte zaostalo članarino! — Tajnik.

— **VABILO.** Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj ima dne 13. februarja t. l. ob 10. uri v osnovni šoli v Brežicah svoj letni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta UJU. 3. Poročilo tajnika in blagajnika. 4. Proračun za 1926. leto. 5. Volitev novega odbora. 6. »Predvojne učiteljske organizacije v Rusiji«, predava tov. Fr. Jakopec. 7. Slučajnosti. Vsak član naj prinese svojo legitimacijo seboi v svrhu potrdila vplačil. Polnoštevne udeležbe pričakuje odbor.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— **Iu Prejeli smo anonimni dopis,** po čl. naslovom »Društva slovenskih učiteljic« v zadevi referata »Učit. v službi mor. in nac. vzgoje naroda«. — Anonimnih dopisov ne priobčujemo!

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

„KARO“ čevlje

Lastne delavnice. Cene solidne.

MARIBOR

Koroška cesta 19

Le najboljše je najceneje